

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

COLLECTIE RIJKSARCHIEF

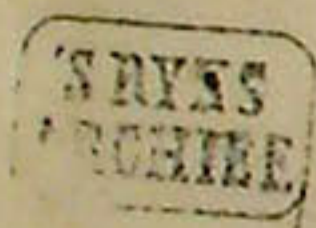
12

Libro. H. R. Libro,

Dit tegenwoirdige Boick
gemaickt bij mij Henrick
Boegnet van Nederwijck,
Geschiedt int jaer ons Heeren
duijzent, vijff hondert twee
en veertigh nae gemeijn
schriven den achtsten Dach
vander maent martij,
Leert kennen eer ghij betrouit

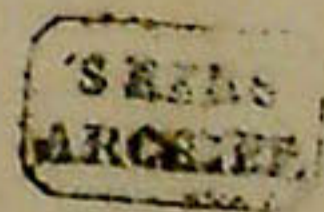
N. Secundo

2.

2

Hier nae soe volgen die
Statuten, Privilegien ofte
Hantvesten der Landen
van Altenae, ende der
Stadt van Wouderichem
met eender Tacffelen
daer bij geteickent ijge-
lick Punct ofte artijckel
op hem selen bij den ge-
tal s. ij. iij. ende soe wordt
vervolgende,

N. 2.

Maria Bijder Gratie Godts, Aartso, So's
 sinne van Burgundie, van Lotteringen, van
 Brabant, van Sijnders, van Sijnders, en,
 de van Gelre, Grevinne van Vlaanderen, van
 Artoijs, van Bourgogne, Salontine Gantel,
 ne'stinnen, van Hollandt, van Zeelandt, van
 Namur ende van Zutphen, Marekgravin
 nen des Heiligen Rieck, Vrouwe van Wic,
 landt, van Salines ende van Mechelen. Dit
 cordt allen Sijden. Alsoe onse lieve, Vere die
 Grevine Hurne, ons tegenwoordelicken heft door
 Ehoenen endete k'innen gequien heft dat ondie
 Welvart ende onderhoudenisse, vander Justi
 tien van Sijnen Lande, van Athens ende Heeden
 van wonderichem hij bij goetduncken ende ad
 vise vande vrees's Heeden ende dat ingefandert
 van die greefde vander vrees's Lande, an see
 kere ordinantie getrdinert ende gemaickt had
 de opt stuck vander vrees's Justicien end van
 den weleede onder selve then Eijnde dat die her
 ren vlcamen loep hebben mach ende herwel
 hij op die selve tijt hadde door vortvlyghen en
 de ootmoedelick bidden om die vrees's hore
 ordinantie gecomtrimeret te hebben vander
 vrees's onse lieve Herten ende vader soen
 hadde hij dat te mach gemaeken o'tmits
 dat binnen der vrees's tijt die selve onse lieve
 ende vader affstreck gervorden was die vrees's
 ven onse lieve van Hurne ons oetmoedelick
 biddende dat wi hem die vrees's hore Ratifica
 tie ende Comfirmatie Confrimere ende g'

den Wonden waaronne wij als gevichte haer

Wondrichem

Wij Anna van Edmund Graeffen, tot
We tot Herrn, vrouwe des lands van althe,
na, waardt conthosen, Bochoft, ende Brungelo
doen conde, allen Luyden dat wij behoudelijcken
ons ende een ijegittjcken sijns rechtten Verlijt,
ende verlijt, hebben verlijten ende verlijt,
nien mits desen onsen brieven Herrn Ger,
vil Herr van Assendelst, van Hurn, Klerck
ende Ridder Eijste Raide vanden Keijser
Presiderende in Hollandt dat halff seftendert
thienden vander groter thienden tot Wonde
richem, ende tot Stewick ende dat belooft
vande Smaltheide dat daar toevindere seken
den van ons ende onsen nacomelingen besit,
tens der hofstadt vander werckten in onsen lan
de van althene de vrees: Herr van Assendelst
en sijnre nacomelingen tot een reguler Griff
liere ende wij hebben den sekeren Herr van
sendelst seftendert ende quit seftendert
niet onsen Rechten vanden erap alle der wij
menste yde wunneboek daar hi inne der
vallen maer wesen door dien dat hi seftendert
seftendert maer na die overlijden van
vrouwen alij van Kijfhoek Lin vrouwe
der niet verlijt en hiet ende hiet die

A

Schreef Heer van Assendelft van desen achen
volgende seckere procuratie bij ons gepasseert
op Jan Schellhaert onsen Rentmeester ons Landts
van Althema daar off die Texmer hier nael volghet
Wij Anna van Eymondt Graeffinne ende vrou-
wene Vander Lande van Althema wat in oiron-
den ende bekennen mits desen onsen brieven
van procuratie last ende bevel gegeven hebben
onsen Lieven ende getrouwen Jan Schellhaert on-
sen dienaar ende Rentmeester van onsen Lande
van Althema voornompt dat hij van ons sint over-
ghe als vrouwe van Althema quijt staen als sulc
ken verhuyn van loone als oijden Eddelen Heere
Heer Gerrit van Assendelft Ridder Raadt ende
President der Koninckliken Majestijts over
sijn Majestijts landen van Hollandt Zeelandt
end Vriesslandt versetten ende verhuymt es bij
hem sijn vrouwe moeder ende mit van sijn
voor alderen beweten dat hij noch sijnen voor-
saten niet versetten en hebben gekadt aan
ons ofte aan onsen voor Heeren ofte vrouwen
van Althema alle sulken ewelstandt en
de Gene Conventienden als den over s. Assen-
delft heeft liggende in onsen Landen van Al-
thema onder den justitie van onser Stadt van
Wouderichem joden onder ende den metten Ban-
ne vandien ende joden dorpe van Herwick die
hij als loon vandien huysen van Althema
aan ons schuldigh was. versecken als sijn
de leen vandien huise ende heerlicheit van
althema voornompt ende geve hem noch
macht mits desen dat hij den voornomden Heer
van Assendelft van onser met overghe als loon

man ontfangen sal miss doende het geene
dat een leenman sijn leen hier schuldigh
is te doen ende dat gedaen sijnde geloven
wij den voornomden Heere Geraert van
aesseldeffe voornompt daar affte gien ende
te sijnde onken brich ende sege in een out
kondt der waarheit soo hebben wij anna van
Egmondt greeffinne ende donwagiere tot
dit mit onser gewonlicker handt onder tey-
ken opten twintighsten daghe van October
anno duysent vijffhondert ende twee en vijft-
tigh opten borgh tot Breda onder teyken an-
na van Egmondt den behoerlijcken Eede daar
toe staende gedaen daar sij aan ende overwaren
als Leenmannen onser hofstadt van althe-
na Philips van nietwijk Secretaris ordina-
ris vanden Keijser in hollant ende Loijnis
van wijborgh van onser sekonte van wonderic-
ken in kennisse der waarheit soo hebben
wij anna van Egmont greeffinne ende vrou-
we vorseere dit mit onser gewonlicker handt
teyken onder teyken ond onser Eijster sege
hier onder aen doen hangen actum op den
borgh wette den restlicken Decemder anno
duysent vijffhondert twee en vijftigh

Wandericken

© Ack Geert van Massen als Drogh. 47

5
Jaars, ende Stadthouder des Huys ende Heer-
lijckheit van Alkema, Jan Conde ende be-
kennende dat voor mij ende voor mannen van
leer hier naar genoompt gecomen is Jan Schel-
laart Rekenmeester Vanden Lande Van Alke-
ma ende heeft opgedragen inde over gescreven en-
de in mijnen handen geset als Stadthouder
voornompt een huysken om graft genaempt
Blanckenborck mit sinen ende behooren Vanden
mijnen Landes soe groot ende sijn alstel,
daer gelegen is tusschen der Brugpoorten Van
der Steeden Van Wouderickem tot behoef van
Gielis Schellhaart sijnen ende ten Loone welc-
ken voornomden Blanckenborck mit sinen
toe behooren ick Gerie Van Malder opten staen
den Voet Wederom me verlijt ende verleenheb-
ben verlijt ende verleen mit desen mij-
nen briefve Jan Schellhaart voornompt als
mombet ende vocht van Gielis Schellhaart
sijnen Loone voornomt ende dat nae uijwij-
gen secker oetroy ende Testament voor mij
als Stadthouder ende leenmannen geblecken
ken ende sinen nacomelingen totten tijt
ken onversterflich Erffliken te houde van
den Heere ende vrouwe Van Alkema ende
hoeren nacomelingen ende dat tot alreken
als den voornomden Jan Schellhaart ende
sijnen voor sijnen dat soe desen daren toe Van
den huys ende kerckheit Van Alkema
gehonden hebben ghade bekondelicken al-
tijts der kerckheit Van Alkema haars

rechten ende eenen ijegelijcken & sijn ende hier
aff heeft ons Jan Schellhaert van Wierden
Ghiltis Schellhaert sijnen soon ende als vroche
shout ende gedit gedaan als dat behoort en
de selve Jan Schellhaert voor chreve Ghie
tis Schellhaert sijn soon overnempt te krij
gen tot sijnen mandigen dagen omme aldan
sijnen gede te doen sodat van ~~rechten~~ we
gen behooren sal hier waaren bij aan ende
over als mannen van leen ende vrouder van
Eminehorre amochts hier Mathijs van
Loosen ende Cornelis Ghilbert van Destoir
cander behouder van Ghilwit van Malen
als stadhouder vande Leenen over schre
ve mijnen segt an desen brief gekanste
int jaar onst ~~1644~~ 1644 tuisint vijffhondert
drie en vijftigh op den darthienden dagh van
septemb

Wanderichem

Ik Perit van Malen als ste
dhouder vanden Leenen destoirs ende heer
scheit van Alenne, doe condt dat vorring
ende mannen van leen hier overnempt
gecomen is Jan Schellhaert ende heeft opge
dragen ende is mijnen handten te heet als
stadhouder overnempt ende heeft geleijde

jndit studeer van wonderriken aender moeten
 poort groot ontrent vierhondt landes ofte soo
 groot ende clyx als hij aldaar geleyen is tot
 behoef van Marij Jan schellhaert Dochter
 vrommepe willeke vrommepe kophoffick
 ghevit van Malser opten. kinderen vret vret
 dit omme vret vret ende vret vret hebben vret
 leent hebben vret vret ende vret vret mitsde
 sijn mijnen brichte Jan schellhaert als
 manlyc ende vrecht van Marij sijn vromme
 der dochter naa nijtwijzen een oetrij ende
 Testament daer van sijnde haer ende kanten
 naecomelingen tot een recht en vret vret
 licken gaffelen te houden vanden herte
 ende vromme van Althina ende haer nae
 comelingen ende dat tot al licken recht
 als der vromme Jan schellhaert ende
 sijn vromme dat tot sijn daer tot van
 der herte ende herte herte van Althina
 gehonden hebben genade behoudelicken
 alleis der herte herte van Althina haer
 vret vret ende een vret vret sijn ende hier
 aff klyf ons Jan schellhaert als manlyc
 de vrecht ende van wijzen sijn vromme
 Dochter kintt Eede ende manschap gedaen
 als dat behoort hier waer bi aan ende over
 als onsen mannen van lere vromme van Emine
 koren Ambochts herte Mathijs van Loosje
 ende Cornelis ghebrues van Des vromme
 soo hebick ghevit van Malser als stude

honder vanden Quorps Leren mijnen Segel
aan desen brief gesonden int Jaar onstij
ren Duijsent vijfshondert drie ende vijftig
den dertienenden dagh van September

Inden Banⁿ Phisser

Wick Pherrit van Masser als
Stadthouder vande Leren des Huijs ende
Herrschafft van Altrina Dorn Conde eenen
ijerlijcken datick op twijden datum Quor
mannen van Leen hier na geroompt Quor
lijt ende Quorlicent hebben Quorlijden ende
overleenen mit des Quorlicen godenhalck
hier van aindken den als uleken per elen
van Leren als hier na beschreven sekan
juden ierster die hest Stadt, dat is huijs toe
ghiesler op te sekan plach mit sinen
graven dat hoore ende Leren gericht
van boederreien vore alle iijter Quor
geligen inden gericht van andel ende van
ghiesler die van quiten diee aanprallen
sijn ofte aan vallen sullen mit geset
wijnworenre strecken de van Quorre gin
ren tollin wileten geligen inden gericht
van andel vore hiet fante inde malle
hier ghiesleren vore vanden landen ende
oock wijkghere den middelw. 144. die arde

Van Ghieslin, Aereffoon Wolfaart ende, Barthe-
 lomeus Verecoft hebbende Effren, Maryriet van
 Moers wefen, Huijvrouw Johan van Burch en
 de Hantickoe weede van Andel gelegen aenden
 middelwege ende den weede voor Gheffen Item
 noch Elffmergen landes gelegen in uijtwijk daar
 van die vijffmergen landes gelegen sijn in uij-
 wijk bij den Schoerim streckende Langrae die
 Santwicksse kae oft weide ende geelis van Ame-
 renge Erffgenamen landt owestwaert endentek
 daar van Des mergen landes gelegen oost die weide
 toringhe van uijtwijk daar Meester Jan Pon-
 ciaans landt aff is gelegen westwaert ende van
 der van andkenkens landt oostwaert strecken-
 de totter pet steege toe mitter Driete van twee
 paar ande Zwaanen mit kueren toe behooren
 Item noch eenen weide gelegen binnden Verrekom
 aenden dijk bijten Lancoes der Mafin ende uijt-
 ter weide der genoempt uijterdijk streckende vande
 moelen poort totten Stewickse weide toe ende
 vanden spoor oostendijk totten dieffoer vander
 merrwe toe Item noch eenen weide gelegen
 toe Gieslin bijten dijkoe genoempt den Struick
 weide mit allen sijn toe behooren te houden
 van ons ende onsen Effren ende natcomelingen
 Heeren ende Vrouwen van althinae totten tijt
 den onverschelden onser seffelicken Effren
 behoudelicken ons ende eenen yegelijcken sijn
 recht hier waeren bij aan ende over als sijn
 de mannen van Lein Willem van Riebeck
 ende Mathijs van Loofse Toironden der waer

heyt soo hebbick Jherie van Massen als seade,
kunder vanden Leenen des huys ende seerlyc
heyt vonds, mijner segel hier aan gekan-
gen gedaan ende gegeven int Jaar onstetende
Duyssent vijft hondert ende twee en tachtigh op
ten dertienenden dach Septemb

Jherie van Massen

Jherie van Massen als seade
kunder vanden Leenen des huys ende
Hertlicheyt van Alenra Dou Conde ende te
konnin datick verlijt ende verlijnt heb
verlijt ende verlijnt mit deken Claas van
oudekenen Jansoon ende dat tot behoef
Floris van oudekenen Jansoon sijcken Bro-
der ende dat naar dooden Goode ghelick van
oudekenen sijnen oocke als sulcke per ee-
len van Leen als hier naar beschreven staen
juden eerste die hofstade daere t huyslot
ghelien op te staen placht ende sine graven
ont alle uiterwerden gelien inden verichte
van andel ondt van ghelien daar van om
ten diecke aangevallen sijn ofte aangevallen
sullen niet geset van rechte wrode sreckende
van vone grate totten wille gelien inden ge-
richte van andel oocke niet gaande yedemase
Heer systerrechts wrode vande sude ende oock

gestaan de nuwde wiere die acht van Gheessen
altes soen Wolphart ende Bartolomeus ver-
coft hebben, Ghefronwe Margriet van moets
wijge inortuwe Johan van Burch ende
Hunricka wiede van andel gelegen aandin
nuwde wiere, ende den Waare voor Gheessen Ityn
noch Effmorgen Landes geligen in uijtwijk
daar van die Vijffmorgen Landes geligen sijn
in uijtwijk Bijde Schaerigem Streeckende Langhe
die Stewijckse Kaij ofse wiere ende in die
his van oversteigen Erffnamon landt wiede
waare, ende noch daar van Sesmorgen Landes
geligen over die wadinge van uijtwijk daar Mees-
ter Jan Ponciaens Landt aff is geligen Westwaert
ende Wintet van anden den Landt ofse waert
Streeckende totter polstrijge toe mittel Drieffe van
twie paar andin swaaren mit haar toe behooren
Ityn noch eenen weerd, gelegen binde Wrede
vich hem, aandin Dijk Gheessen Lanca der ma-
se, een uijtwwaert genompt, de uijterdijk Stree-
kende vande Molten poort, totten Stewijckse
waart toe ende vanden Spoor op de dijk totten
Viepen vander munte toe Ityn noch eenen waert
geligen tot Gheessen vanden Dijk genompt die
strijck wiede, mit allen sijn toe behooren te
konden van onsen Erffren ende naecomelengen
Heere ende vrouwe van Alchena tot eenen waert
den onverschelden onverschelijken Erffren
Behoudelijke altes der Heeren ende vrouwe
van Alchena haars gits regits ende eenen je,

gelicken 2 sijn gelovende de voorschreef Claas
van audeken den indien so wanneer de voor-
schreef Floris Jansoon van audeken den
tot sijnre mondien daren Jaaren gecomen
sijnde den behorlijcken Eedt doen Sal hier
Braaren di aan ende over als mannen van leen
Wyllem van Riebeck, Mathijs van Loosenen,
de Cornelis Ghitsbrichts jonc in kennis der
waarheit Dit heb ick Ghebril van Masser
als Stadhouder van de Leenen mijn sefel aan
desen brief gehangen jne Jaar ons Heeren 1617
sint vijftiendert twee in veertigh den twen-
tigh sijn dacht van Julij

Heijßen

Ich Ghebril van Masser Stadhouder
der vande Leenen des nuys ende Heerlicheit
van Alhena doen Conde daer voor mij Stadt
houder van wegen mijnen benadigen Heere
den Graue van Heeren als Heeren tot Alhena
inprencij der mannen van leen hier nae ge-
noempt gecomen is Jan van loor Jansoon nae
Dode sijn vader ende heeft verpönt inde ont-
fangen een sijnck lande ghenompe dijn
seijt nae vermoeden den aelden Brieven die daer
van sijn behouden van ons ende onser Erven
ende naecomelingen Heeren ende Vrouwen van
Alhena tot den guden onverfijfelicke Eft

9
hem behaendlicken ons ende eenen jegelic
ken. Sijn verhe hier waeren bij aankomde over
onse mannen van Leen Lubbert van Wilbongh
ende Jan Schellhaert Toecouder van de Jan
hebeck Ghent van Maessen als stadhouder
vanden Leenen vanden Huis ende Hertoghijck
voors. minen Segel hier beneden aangehan
ten gedaen ende geopen int Jaer ons Heren
Mijlcent vijft hondert ende twee en vierigh
den twintigh den dach Julius

Ich Ghent van Maessen als stadhouder
stadhouder vanden Leenen des Huis ende Hertoghijck
van Maessen doe onse ende beken
nien mits desen dat voor mij ende mannen van
Leen hier naerompt gecomen is Ghentrecht
van Brackel als man ende vrocht van Elise
beck van Ghent Jans dochter ende dat naer doode
Jan van Ghent Jan soon ende heeft ontfangen een
poreel landts vanden ierschet gelegen tot Ghent
sien te weten den Suijtwesden Soede ter halve alen
toe noorewestwaert vanden Dam aff tot over
een ierschet waeromme alst selve nu gelande
is grote onmerke vider off vijftmighen sonder preecise
mate off soo groot ende sijn te schiedaer gele
gen is welck poreel van Landen ick Ghent
van Maessen als stadhouder voornome Ghent

Van Brackel in den qualiteijt als bover wylt
ende wylt hebben wylt ende wylt leene mien
desen tot eenen rechte onwylfwilligen Giff
ten hem ende sijnen nacomelingen te hou
den vanden Heere ende vrouwen Van Alkenaa
ende haeren nacomelingen ende dat tot alle
ken Rechten als mer dat gewoonlick ist hou
den vanden Heere ende Heerlicheijt Van Alke
nae behoudelicken alleijt der Heeren ende vrou
wen Van Alkenaa haars Goets Recht ende
eener ijegelijcken sijnre Ende op dit pccel
Van Leen soo blijft ander halff hondert landt
~~leer~~ ^{car guldens} tot twintigh stuij. Stuck te los na
Reekeningen Testaments ende de briere daar
aff sijnde de welcken Jan Van Ghout Barthous
soo nae kinderen daar op spreckende hebben hier
waeren by aannende over als mannen Van Leen
Jan pier ende Mathijs Van Looper in kennij
se der waerheijt soo hebick Michiel Malter als
Stadhouder vande Leen des Heere ende Heerliche
ijts vande Leen des Heere ende Heerlicheijt
Van Alkenaa doen ende ende bekennet
mits desen dat voor mij endemannen Van Leen
Junie

Michiel Ghertijt van Malter als
Stadhouder vande Leen des Heere ende Heerliche
ijts Van Alkenaa doen ende ende bekennet
mits desen dat voor mij endemannen Van Leen

hier na genoemde gecomen is Ghysbert van
 Brackel als vrocht ende gemagtigde ende
 tot behouff van otto van ghout Jans soondoch
 ter ende dat naan doode van Jan van Moor haer
 ren vader ende heeft ontfangen een parcell
 landes van de en gesene te weten want t'vrou
 schone lande oft dat Ghysbert van Brackel
 als man ende vrocht van Anne Huijs vrou
 ontfangen heeft mitten schorsthoevel ende twee
 jacker mitten iers boom gaert open schorsthoevel
 staande totten sloot toe oock alder kaent alin
 toe wysewaert totten penninx weete toe wilek
 parcell van Landen iek ghelijc van Malen als
 stadthouder vrees Ghysbert van Brackel als
 vrocht ende tot behouff van otto van ghout Jans
 dochter verlijc ende verlijc hebben verlijc
 ende verleenen mits dese toe en verlijc
 verlijc selick Effliet haer ende haer nee
 comelingen te houden vanden haren ende vrou
 wen van alkenia ende haer naecomelin
 gen ende dat toe al iuliken Rechten als men
 als men dat gewoonlijk ischouden vanden
 Huijs ende Herrlicheit van alkenia behou
 de licken alijcs der haren ende vrouwen van
 alkenia haer mits recht ende enen ijegelijc
 kind sinen ende op dat parcell van Linnen
 soo blijft houder Carolus giddens toe ewin
 ligh Huijers stuck te Los nae voojs. - Te
 camens ende de Bricken daar oft sinde derelic
 ken Jan van ghout Barthouls son nae kinde

derin daar op sprecken hebben, hiet waarin by
aan ende over als mannen van Linn, Jan Pieck en
de Mathijs van Loosdr in Kennisse der waarheit
soo hebbick gheschijt van Malten als stadtkouder
vander linn ⁱⁿ den 17^{den} Junij aendesen brieff getien
den gedaan ende geschiet in den Jaar ons hebbick
Dusden vijfhondert vierenvijftigh opten 17^{den} Junij
van Junio

Gheschijt van Malten als stadtkouder
vander linn Deskenijp ende heer
lijckheit van Althema, doen konde ende beken
nen mijsdesen, datvoor mij ende mannen van
lenn hiet naer gincumpe, gecomen is gheschiet
van Brackel als vrocht ende gemachtighe en
de tot behooff van Anna van Gort Jan's dochter
ende datnaer doode van Jan van Gort haaren
vader ende heeft ontfangen een parcell landes
van desen ijsschot, te weten die penninckwilt
tot nu Jan Jongen penninckwilt toe mitte
thien konde daar nu die kop op ligt streckende
vander penninck wilt, ter stuygenen bennin
den wijckit mitte willige sthande op den wijne
ker over den sloot welcke pirtet van Lande, ick
ghesijt van Malten als stadtkouder vroest ghes
chiet van Brackel als vrocht ende gemachtig
de ende tot behooff van Anna van Gort Jan's
dochter verblinde verlorne hebben verlorne
de verlorne mijsdesen tot unnen regieren in den
stijffheit Giffen haer ende haaren nae